

Vergaderjaar 2008–2009

31 965 B

Wijziging van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2009 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2009 te wijzigen.

Het in die begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikel wordt in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Wetsartikel 3 (verplichtingenbedrag bedoeld in artikel 5 van de Financiële-verhoudingswet)

Ingevolge artikel 5, eerste lid van de Financiële-verhoudingswet juncto artikel 6, vierde lid van de Invoeringswet Financiële-verhoudingswet, hebben de gemeenten gezamenlijk recht op het bedrag dat in de begroting als verplichting voor het totaal van de algemene uitkering c.a. en de aanvullende uitkeringen is opgenomen. Een toelichting op het bedrag van € 15 597 429 000, dat is vermeld in wetsartikel 3 wordt gegeven in § 2. In de tekst die volgt na tabel B3.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

De minister van Financiën,
W. J. Bos

Inhoudsopgave	blz.
Leeswijzer	3
1. Het Beleid	3
Overzicht uitgavenmutaties	3
Toelichting op de beleidsmutaties	4
2. Het beleidsartikel	10
Toelichting	11
3. Integratie-uitkeringen	14
4. Decentralisatie-uitkeringen	14

B. Begrotingstoelichting

Leeswijzer

Bij de eerste suppletore begroting ligt de nadruk niet op de beleidsprioriteiten, zoals in de ontwerpbegroting 2009, maar op de mutaties ten opzichte van deze ontwerpbegroting. De terugkoppeling over het gevoerde beleid in relatie tot de beleidsprioriteiten, zal centraal staan in de financiële verantwoording over 2009.

De indeling van deze suppletore begroting is als volgt. Paragraaf 1 start met het beschrijven van de beleidsmutaties. Kort zal worden toegelicht wat de omvang en de reden van de uitgavenmutaties is. Vervolgens wordt in paragraaf 2 («het beleidsartikel»), ingegaan op de «budgettaire gevolgen van beleid». Deze paragraaf geeft inzicht in de integrale uitgaven die samenhangen met de hoofdbeleidsdoelstelling. Hierin worden de veranderingen op artikelonderdeel-niveau belicht. Tot slot staan in paragraaf 3 en 4 respectievelijk een overzicht van de integratie-uitkeringen en een overzicht van de decentralisatie-uitkeringen

1. Het beleid

Overzicht uitgavenmutaties

In de onderstaande overzichtstabel wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste mutaties die zich in de periode vanaf de ontwerpbegroting 2009, na Nota van Wijziging (Kamerstukken II 2008–2009, 31 700 B, nr. 5), tot en met de eerste suppletore begroting 2009 hebben voorgedaan in de uitgaven. De weergegeven mutaties (€ 16 944 000 in totaliteit) worden onder de tabel afzonderlijk toegelicht.

Tabel B1: Overzichtstabel suppletore uitgavenmutaties (x € 1 000)

	Uitgaven
Stand uitgavenbedrag vóór Nota van Wijziging	17 421 178
Nota van wijziging (Kamerstukken II 2008–2009, 31 700 B, nr. 5)	33 000
Stand uitgavenbedrag na Nota van Wijziging	17 454 178
Mutaties nog niet opgenomen in een begrotingsstuk:	
1) Structurele doorwerking nacalculatie accres 2008	– 129 651
2) Uitkering behoedzaamheidsreserve 2008/nacalculatie accres 2008	79 088
3a) Bijstelling Accres 2009	– 354 522
3b) Afschaffen Behoedzaamheidsreserve	208 739
3c) Incidentele bijdrage 2009	90 000
3d) Bijdrage WABO	22 000
4a) WMO: Dure woningaanpassingen	12 000
4b) WMO: Volledig Pakket Thuis	27 700
5a) Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) algemene uitkering	– 2 750
5b) Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) integratie-uitkering	2 750
6) Overloop 2008/2009 kosten Financiële-verhoudingswet	1 000
7) Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2008	– 77 346
8) Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2008	– 45
9) Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2008	619
10) Wijkactieplannen (Decentralisatie-uitkering)	58 500
11) Bewonersinitiatieven wijken G31 (Decentralisatie-uitkering)	9 300
12) Bewonersinitiatieven wijken G18 (Decentralisatie-uitkering)	15 000
13) Regeling taalcoaches G50 (Decentralisatie-uitkering)	2 529
14) Polarisatie en radicalisering (Decentralisatie-uitkering)	1 272
15) Pilot gemengde scholen (Decentralisatie-uitkering)	550
16) Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden (Decentralisatie-uitkering)	900

		Uitgaven
17a)	Aanpak kindermishandeling (integratie-uitkering)	- 2 916
17b)	Aanpak kindermishandeling (decentralisatie-uitkering)	2 916
18a)	Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel (integratie-uitkering)	- 1 087
18b)	Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel (decentralisatie-uitkering)	1 087
19a)	Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel (integratie-uitkering)	- 1 088
19b)	Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel (decentralisatie-uitkering)	1 088
20a)	Pilot VVE Groningen (integratie-uitkering)	- 1 600
20b)	Pilot VVE Groningen (decentralisatie-uitkering)	1 600
21a)	Pilot VVE Limburg en Drenthe (integratie-uitkering)	- 3 000
21b)	Pilot VVE Limburg en Drenthe (decentralisatie-uitkering)	3 000
22a)	Koplopers regeling homo emancipatiebeleid (integratie-uitkering)	- 440
22b)	Koplopers regeling homo emancipatiebeleid (decentralisatie-uitkering)	440
23a)	Ondersteuning bibliotheken (integratie-uitkering)	- 5 791
23b)	Ondersteuning bibliotheken (decentralisatie-uitkering)	5 791
24a)	Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 1e tranche (decentralisatie-uitkering)	4 700
24b)	Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 2e tranche (decentralisatie-uitkering)	2 830
25a)	Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 1e tranche (decentralisatie-uitkering)	3 750
25b)	Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 2e tranche (decentralisatie-uitkering)	13 223
26)	Sport en bewegen (decentralisatie-uitkering)	7 764
27a)	Kosten Waarderingskamer	121
27b)	Kosten Waarderingskamer uit de Algemene uitkering	- 121
28)	Financiering ontwikkeling mGBA en ORRA	- 4 800
29)	Stimulering lokaal klimaatbeleid (SLOK) (decentralisatie-uitkering)	13 095
30)	Financiering basisregistratie topografie	- 810
31)	Financiering exploitatiekosten C2000 (Brandweertaak)	- 7 300
32)	Uitname t.b.v. Digitaal Klantdossier fase II	- 2 623
33)	Bijdrage Haagse proeftuin excellentie	250
34)	Regeling taalcoaches overig (decentralisatie-uitkering)	3 060
35)	Aanpassing vergoeding gemeente Den Haag, bureau vestigingsregister	- 500
36)	Pilots kinderopvang en inburgering	355
37)	Gezinsmanagers Gouda (decentralisatie-uitkering)	300
38)	Correctie op toevoeging Dijkstal II	- 9 700
39)	Uitvoeringskosten inburgering (integratie-uitkering)	23 830
40)	Innovatietrajecten: Deltaplan inburgering (decentralisatie-uitkering)	1 887
Totaal nieuwe mutaties		16 944
Stand 1ste suppletore begroting 2009		17 471 122

Toelichting op de beleidsmutaties:

Nota van Wijziging Motie (Kamerstukken II 2008–2009, 31 700 B, nr. 5)

In het kader van de vrijwilligersverzekering en de financiële gevolgen op het gebied van het BTW-compensatiefonds is een bedrag van totaal € 33 000 000 voor 2009 beschikbaar gekomen, te verdelen via het gemeentefonds. Met de Nota van Wijziging is daaraan invulling gegeven.

1. en 2. Structurele doorwerking nacalculatie accres 2008 en uitkering behoedzaamheidsreserve 2008

De fondsbeheerders streven een adequate omvang van het gemeentefonds na. Het belangrijkste instrument daarvoor is de normerings-systematiek. Onderdeel van deze systematiek is de nacalculatie gebaseerd op de realisatie van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Voor 2008 komt het nagecalculeerde accrespercentage van 6,49 % (positief) overeen met een accres van € 882 133 000. Ten tijde van de Najaarsnota 2008 werd op grond van de toen beschikbare gegevens een accres verwacht van € 1 011 784 000 (positief). Het negatieve verschil van € 129 651 000 is de omvang van de nacalculatie over het uitkeringsjaar 2008 en de structurele doorwerking nacalculatie accres 2008. Het resultaat van de nacalculatie wordt verrekend met de behoedzaamheidsreserve die in 2008 is gereserveerd. Op grond hiervan is het «uit te keren» bedrag van de behoedzaamheidsreserve 2008 € 79 088 000 (positief) (€ 208 739 000

minus € 129 651 000). De feitelijke uitkering vindt plaats in het uitkeringsjaar 2009.

3. Bijstelling Accres 2009, afschaffing behoedzaamheidsreserve, incidentele bijdrage 2009 en bijdrage WABO

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Unie van Waterschappen (UvW) aanvullende afspraken gemaakt op de bestaande Bestuursakkoorden. Daarin zijn de partijen het eens geworden over de gevolgen van de economische situatie en van het aanvullende beleidsakkoord van het kabinet voor de onderlinge financiële verhoudingen. Om te bevorderen dat alle partijen weten waar ze aan toe zijn in deze onzekere tijden, zijn partijen een reeks van nominale uitkeringen voor het Gemeentefonds overeengekomen voor de periode 2009–2011. Deze afspraken vervangen de gangbare vaststelling van de bedragen (gelijk de trap op en gelijk de trap af). Die vaststelling is onder de huidige omstandigheden onhoudbaar en daarom tijdelijk buiten werking gesteld. De financiële gevolgen zijn:

- Gemeenten ontvangen in 2009 het nominale accrespercentage van 5,88%. Dit betekent een accres van € 866 miljoen.
- Voor de jaren 2010 en 2011 wordt het reële accres op 0% gesteld, de bijbehorende nominale accres bedragen respectievelijk € 75 miljoen en € 74 miljoen. Het nominale accres voor de jaren 2009–2011 ligt daarmee vast.
- Er wordt voor de periode 2009–2011 niet meer gewerkt met een behoedzaamheidsreserve en er zal over 2009–2011 geen nacalculatie plaatsvinden.
- Gemeenten ontvangen een incidentele bijdrage van € 90 miljoen in zowel 2009 als 2010.
- Gemeenten ontvangen in 2009 € 22 miljoen compensatie voor in invoeringskosten van de WABO.

4a. WMO: Dure woningaanpassing

De beschikbare middelen voor de dure woningaanpassingen moeten uiteindelijk geheel aan het WMO-budget worden toegevoegd. In 2008 is reeds een bedrag van € 9 miljoen toegevoegd. Thans wordt vanaf 2009 structureel een bedrag van € 12 miljoen toegevoegd aan het WMO-budget.

4b. WMO: Volledig Pakket Thuis

Betreft het terugdraaien van de uitname ten behoeve van het Volledig pakket thuis vanaf 2009. In 2009 wordt € 27,7 miljoen teruggeboekt en vanaf 2010 € 35,1 miljoen. Het verschil is toe te schrijven aan indexatieverschillen.

5a. en 5b. Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)

Ten onrechte is een bedrag toegevoegd aan de Algemene uitkeringen, voor BTW-compensatie Waterschapswegen van € 2 750 000 voor 2009. Dit bedrag dient te worden geboekt op de post Integratie-uitkeringen. Het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de algemene uitkering zal met € 2 750 000 worden verlaagd en het verplichtingen- en uitgaven bedrag van de integratie-uitkering zal met € 2 750 000 worden verhoogd.

6. Overloop 2008/2009 kosten Financiële-verhoudingswet

In 2008 is het budget Kosten Financiële verhoudingswet niet geheel tot besteding gekomen. Daarvan wordt € 1 000 000 aan de begroting voor 2009 toegevoegd. Deze mutatie is gemeld in de Slotwet gemeentefonds 2008.

7. Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2008

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2008 gerealiseerde uitbetalingen aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2008 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er hogere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2008 werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € 77 346 000 (positief). Voor een verklaring van dit verschil wordt verwezen naar de slotwet (Kamerstukken II 2008–2009, 31 924 B, Nr. 3 en 4). Het gemeentefonds zal bij Voorjaarsnota 2009 met het bedrag van € 77 346 000 neerwaarts worden bijgesteld. Deze mutatie bij voorjaarsnota 2009 heeft dus nog betrekking op het begrotingsjaar 2008.

8. en 9. Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen 2008

Bij Voorlopige Rekening is vastgesteld hoe de in 2008 gerealiseerde uitbetalingen voor de decentralisatie-uitkeringen (DU) en integratie-uitkeringen (IU) aan de gemeenten zich verhouden tot het bedrag dat bij de 2e suppletore begroting 2008 voor de uitbetalingen is geraamd. Daarbij is gebleken dat er in totaal lagere uitbetalingen zijn gedaan dan bij Najaarsnota 2008 werden verwacht. Het gaat hierbij om een verschil van € 45 000 (positief) voor de integratie-uitkeringen en € - 619 000 (negatief) voor de . Voor een verklaring van deze verschillen wordt verwezen naar de slotwet (Kamerstukken II 2008–2009, 31 924 B, Nr. 3 en 4). Bij Voorjaarsnota 2009 zullen de decentralisatie-uitkeringen met € 619 000 opwaarts en de integratie-uitkeringen met € 45 000 neerwaarts worden bijgesteld. Deze mutaties in de uitgaven bij Voorjaarsnota 2009 hebben dus nog betrekking het begrotingsjaar 2008.

10. Wijkactieplannen (decentralisatie-uitkering)

Voor de medefinanciering van de wijkactieplannen in de 40 aandachtswijken, zoals benoemd in het kader van het Actieplan Krachtwijken, komt in 2009 € 58,5 miljoen via de decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds ter beschikking van de 18 betrokken gemeenten.

11. en 12. Bewonersinitiatieven wijken G31 en G18 (decentralisatie-uitkeringen)

Voor 2009 heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld voor bewonersinitiatieven wijken. Voor de besteding van deze budgetten kunnen bewoners initiatieven indienen om de leefbaarheid in hun wijk te verbeteren en de sociale cohesie te versterken. Via een decentralisatie-uitkering in het gemeentefonds wordt € 9,3 miljoen voor de G31 gemeenten beschikbaar gesteld. Daarnaast ontvangen de 18 gemeenten met één of meer van de 40 aandachtswijken binnen de gemeentegrenzen voor de betrokken aandachtswijken extra bewonersbudgetten. Hiervoor is jaarlijks tot en met 2011 € 15 miljoen ter beschikking.

13. Regeling taalcoaches (decentralisatie-uitkering)

De minister van WWI heeft in het kader van het Deltaplan inburgering aan de G-50 geld beschikbaar gesteld voor het opzetten van projecten voor taalcoaches. Voor 2009 is € 2 529 000 beschikbaar.

14. Polarisatie en radicalisering (decentralisatie-uitkering)

Op 27 augustus 2007 heeft het kabinet het actieplan Polarisatie en Radicalisering aan de Tweede Kamer aangeboden. Belangrijkste onderdeel van dit actieplan is ondersteuning en stimulering van de aanpak van polarisatie en radicalisering op lokaal niveau. De wijze van ondersteuning en stimulering van de aanpak op lokaal niveau geschiedt via het Gemeentefonds in de vorm van een decentralisatie-uitkering polarisatie en radicalisering. Voor 2009 wordt een totaalbedrag van € 1 272 000 toegevoegd aan het Gemeentefonds.

15. Pilot gemeente scholen (decentralisatie-uitkering)

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt in 2009 via het gemeentefonds in totaal € 0,55 miljoen beschikbaar. De middelen zijn bedoeld voor het uitvoeren van pilots om na te gaan welke maatregelen het meest effectief zijn om de segregatie in het basisonderwijs tegen te gaan. Het gaat om maatregelen zoals het werken met vaste aanmeldmomenten voor het basisonderwijs, het hanteren van dubbele wachtlijsten, het ondersteunen van ouder initiatieven etc. Ook wordt in de pilots het concept van de vriendschapsscholen uitgewerkt waarbij de contacten tussen allochtone en autochtone leerlingen worden vergroot.

16. Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden (Decentralisatie-uitkering)

Om de maatschappelijke participatie van vrouwen uit etnische minderheden te bevorderen stelt de minister van OCW € 0,9 miljoen beschikbaar voor 2009, via de decentralisatie uitkering van het gemeentefonds.

17a. t/m 23b. Diverse overboekingen van integratie-uitkering naar decentralisatie-uitkering

Met in 2008 van kracht worden van de wijziging Financiële-verhoudingswet (Fvw), bestaat binnen het gemeentefonds naast de algemene uitkering en de integratie-uitkering ook de decentralisatie-uitkering. Deze nieuwe uitkering is noodzakelijk om de kabinetsdoelstelling om het aantal specifieke uitkeringen te verminderen te realiseren. De verdeling van de decentralisatie-uitkering volgt evenmin als de integratie-uitkering de regels van de verdeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Anders dan bij de integratie-uitkering, waar de termijn van overheveling naar de algemene uitkering van te voren vaststaat, ontbreekt bij de decentralisatie-uitkering een dergelijke termijn. Dat maakt de uitkering geschikt voor de overheveling van specifieke uitkeringen, ook als die termijn nog niet bekend is. Ook maakt het de uitkering geschikt voor middelen die slechts tijdelijk beschikbaar zijn. In de praktijk voorziet de decentralisatie-uitkering in een behoefte. Alleen al door zijn aankondiging heeft hij nieuwe specifieke uitkeringen voorkomen en zijn bestaande specifieke uitkeringen overgeheveld naar het gemeentefonds. Als gevolg van bovenstaande zijn een aantal in de ontwerpbegroting 2009 als integratie-uitkering aangeduide uitkeringen omgezet in decentralisatie-uitkeringen.

24 a en b. en 25 a en b. Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel en VWS-deel (decentralisatie-uitkeringen)

De impuls brede scholen richt zich op de realisatie van de zogenaamde combinatiefuncties. Dit zijn functies waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is ten behoeve van twee of meer sectoren. Op 10 december 2007 hebben het Rijk (OCW en VWS), de VNG en vertegenwoordigers van de onderwijs-, sport en cultuursector bestuurlijke afspraken gemaakt met als doel de realisatie van in totaal 2500 (fte's) combinatiefuncties in 2012. In 2008 is de eerste tranche van 30 gemeenten gestart. Per 1 januari 2009 is de tweede tranche gestart van 98 gemeenten. Het bedrag dat vanuit het Rijk (OC&W en VWS) beschikbaar is voor 2009 is voor de eerste twee tranches € 24,5 miljoen. Hierbij is € 8,45 miljoen beschikbaar voor de eerste tranche en € 16,1 miljoen voor de tweede tranche.

26. Sport en bewegen (decentralisatie-uitkering)

De gemeenten die deelnemen aan het National Actieplan Sport en Bewegen zullen beweeginterventies gaan realiseren als onderdeel van het lokale gezondheidsbeleid. Het ministerie van VWS heeft hiervoor in 2009 € 7,764 miljoen ter beschikking gesteld.

27a en b. Kosten Waarderingskamer

Op 21 oktober 2008 heeft de waarderingskamer haar begroting voor het jaar 2009 vastgesteld. De begrote uitgaven belopen € 2 557 000. Het aandeel van de gemeenten in die begroting belooft een bedrag van € 1 278 500. In de ontwerpbegroting 2009 is een bedrag opgenomen van € 1 158 000. Het verschil van € 120 500 wordt vanuit de Algemene uitkering overgeboekt naar de zogenoemde Kosten Waarderingskamer.

28. Financiering ontwikkeling mGBA en ORRA

Voor de financiering van de ontwikkeling van de Modernisering Gemeentelijke Basisregistratie Persoonsgegevens (mGBA) en de Online Raadpleegbare Reisdocumenten Administratie (ORRA) zijn de VNG en BZK overeengekomen dat de investeringen in 2009 tot en met 2012 door een tijdelijke, renteloze uitnamereeks uit het gemeentefonds (van respectievelijk € 4,8 miljoen, € 12,7 miljoen, € 6,9 miljoen en € 0,6 miljoen) worden gefinancierd. In 2013 zal BZK de totale uitname uit het gemeentefonds van in totaal € 25 miljoen weer aanvullen.

29. Stimulering lokaal klimaatbeleid (SLOK) (decentralisatie-uitkering)

De minister van VROM heeft in totaal voor de periode 2009 tot en met 2011 € 31,5 miljoen beschikbaar gesteld in het kader van structurele initiatieven voor duurzame en efficiënte energievoorziening en de reductie van broeikasgassen. De bedragen worden uitgekeerd op basis van een aanvraagprocedure. Voor 2009 is € 13 095 000 begroot.

30. Financiering basisregistratie topografie

Gezien het rijksbrede belang en het verplichte gebruik van de basisregistratie topografie is in het kader van de begrotingsbesluitvorming dit jaar binnen het kabinet afgesproken de exploitatie van deze basisregistratie budgetgefinancierd te maken. De bijdragen zijn gebaseerd op een verdeelsleutel. Uitgangspunt daarbij is dat iedere overheidslaag (departementen, provincies, gemeenten en waterschappen) een bijdrage levert gebaseerd op beleidsbelang en verwacht gebruik en deze bijdrage structureel ter beschikking stelt. Voor gemeenten betekent dit een uitname uit het gemeentefonds van € 0,810 miljoen in 2009, van € 0,738 miljoen in 2010 en vanaf 2011 structureel € 0,667 miljoen

31. Financiering exploitatiekosten C2000 (Brandweertaak)

Betreft de herziene verdeelsleutel voor de financiering van de jaarlijkse centrale exploitatiekosten van het C2000 netwerk (jaarlijks € 85,3 miljoen). De nieuwe verdeelsleutel is gebaseerd op het aantal in gebruik zijnde randapparaten per discipline. Toepassing van de nieuwe sleutel zal de bijdrage van de brandweerdiscipline voor het jaar 2009 en verder stellen op € 23,12 miljoen per jaar. Voor de afgelopen jaren bedroeg de bijdrage vanuit het gemeentefonds aan de financiering van het brandweerdeel € 7,3 miljoen per jaar. BZK heeft voorgesteld de uitname uit het gemeentefonds van € 7,3 miljoen de komende jaren structureel te continueren en het verschil met het nieuwe aandeel van de Brandweerdiscipline te financieren uit de BZK-begroting. Het voorstel is onderwerp van overleg geweest in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) op 11 september 2008 tussen Rijk en VNG/IPO. In het Bofv is afgesproken het voorstel van BZK over te nemen. Daarmee is het structurele deel uit het gemeentefonds, als deel van de bijdrage vanuit de brandweerdiscipline, vastgesteld op € 7,3 miljoen per jaar.

32. Uitname t.b.v. Digitaal Klantdossier fase II

Met het Digitaal Klant Dossier (DKD) fase II wordt het DKD nadrukkelijk gepositioneerd als noodzakelijk instrument voor de invoering van integrale dienstverlening in de SUWI-keten. De te maken kosten, ruim € 23 miljoen, voor het doorontwikkelen, bouwen en implementeren van deze

elektronische voorziening wordt grotendeels gefinancierd door het ministerie van SZW met inzet van gelden in het kader van het programma Vernieuwing Rijksdienst. Naast centrale financiering is met partijen een eigen bijdrage overeengekomen. Voor gemeenten betreft dit € 2,623 miljoen. De VNG heeft het ministerie van SZW voorgesteld het gemeentelijk aandeel in de kosten middels budgetfinanciering eenmalig uit het gemeentefonds te nemen, waarbij eventuele besparingen bij gemeenten door het DKD op termijn niet worden afgeroomd. Dit bedrag zal in 2009 eenmalig uit het Gemeentefonds worden gelicht.

33. Bijdrage Haagse proeftuin excellentie

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap stelt éénmalig € 250 000 beschikbaar aan de Gemeente Den Haag voor de uitvoering van activiteiten in de pilots «Plusklassen» en «Leonardoklassen», zoals overeengekomen in het convenant «Stimuleren van excellentie in het primair onderwijs in de Gemeente Den Haag». Deze pilots beogen praktische leerervaringen op te leveren die breder verspreid worden onder scholen in Nederland.

34. Regeling taalcoaches overig (decentralisatie-uitkering)

De minister van WWI heeft in het kader van het Deltaplan inburgering aan de kleinere gemeenten (niet G50) geld beschikbaar gesteld voor het opzetten van projecten voor taalcoaches. Voor 2009 is € 3 060 000 beschikbaar.

35. Aanpassing vergoeding gemeente Den Haag, bureau vestigingsregister

Ten gevolge van de ingebruikname van een centrale GBA verstrekkingvoorziening (GBA-V) en de inwerkingtreding van de wet BSN zijn werkzaamheden uitgevoerd door de gemeente Den Haag namens de minister van Binnenlandse in omvang afgenomen. Dit is aanleiding om de uitkering aan Den Haag voor de uitvoering van genoemde taken te verlagen. In overeenstemming met de gemeente Den Haag is besloten de uitkering aan de gemeente Den Haag structureel te verlagen met een bedrag van € 0,75 miljoen. Deze verlaging vindt plaats in twee stappen; een uitname van € 0,5 miljoen per 1-1-2009 en een uitname van € 0,25 miljoen per 1-1-2010.

36. Pilots kinderopvang en inburgering

Het ministerie van VROM/WWI heeft met Amsterdam, Rotterdam en Den Haag afspraken gemaakt over de uitvoering van een aantal pilots waarin gezocht wordt naar mogelijkheden de inburgering van ouders met jonge kinderen enerzijds en de kinderopvang en voorschools onderwijs van deze kinderen anderzijds beter op elkaar af te stemmen. Het ministerie stelt voor de uitvoering van deze pilots middelen (incidenteel) ter beschikking welke in 2009 worden toegevoegd aan het gemeentefonds.

37. Gezinsmanagers Gouda (decentralisatie-uitkering)

Naar aanleiding van de problematiek met overlastgevende Marokkaans-Nederlandse jongeren is besloten om in 2009, 2010 en 2011 middelen voor de bekostiging van gezinsmanagers uit te keren aan de gemeente Gouda. Voor 2009 gebeurt dit via de decentralisatie-uitkering gezinsmanagers Gouda. Voor de jaren 2010 en 2011 wordt nog gezien hoe de financiering vorm krijgt.

38. Correctie toevoeging Dijkstal II

In het licht van de huidige economische situatie heeft het kabinet besloten dat in deze kabinetsperiode niet tot verhoging van het salaris van politieke ambtsdragers wordt overgegaan. Deze beslissing heeft de minister van BZK in de brief van 17 februari jl. aan de Tweede Kamer meegedeeld

(Kamerstukken II 2008/09, 30 424, nr. 15). Voor de doorwerking van de Dijkstal voorstellen naar de gemeentelijke benoemde en gekozen ambtsdragers is oorspronkelijk met ingang van 2008 18,7 miljoen structureel toegevoegd aan de begroting van het gemeentefonds vanwege de beoogde terugwerkende kracht van de voorstellen naar 1 januari 2008. Vanwege de aangehouden behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel, is eerder al de toevoeging van middelen voor het jaar 2008 teruggedraaid.

Nu de salarisvoorstellen geen doorgang zullen vinden, is gekeken naar het kostenbeslag van de overige overgebleven Dijkstal voorstellen (samenvoegen kleinste gemeenteklassen, harmonisering gemeenteklassen, afschaffen periodiekensysteem burgemeesters en invoeringen toeslag voor fractie- en commissievoorzitters). Deze maatregelen hebben een kostenbeslag van circa € 9 miljoen. Dat betekent dat van de € 18,7 miljoen toevoeging aan het Gemeentefonds voor 2009 € 9 miljoen resteert.

39. Uitvoeringskosten inburgering (integratie-uitkering)

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie hevelt de uitvoeringskosten voor de Wet inburgering over naar het gemeentefonds. In 2009 wordt € 23,8 miljoen overgeboekt, omdat de middelen dan alleen bestemd zijn voor niet G 31 gemeenten. Daarom krijgt de uitkering in 2009 de vorm van een integratie-uitkering. De G 31 gemeenten krijgen de middelen dan nog via de brede doeluitkering SIV. Vanaf 2010 krijgen alle gemeenten deze middelen en zal het in de vorm van de algemene uitkering verstrekt worden

40. Innovatietrajecten: Deltaplan inburgering (decentralisatie-uitkering)

De minister voor Wonen, Wijken en Integratie heeft aan een aantal gemeenten financiële middelen toegezegd voor de uitvoering van een aantal innovatietrajecten, in het kader van het Deltaplan inburgering. In 2009 is hiervoor een bedrag van € 1 887 000 beschikbaar gesteld. Dit wordt als volgt verdeeld over drie innovatietrajecten: Wijkgerichte inburgering € 1 400 000, Inburgering en ondernemerschap € 137 000 en Persoonlijk inburgeringsbudget € 350 000.

2. Het beleidsartikel

In onderstaande tabel worden voor de verplichtingen, de uitgaven en de ontvangsten de budgettaire gevolgen van beleid van het gemeentefonds weergegeven. Hiermee worden de integrale uitgaven die samenhangen met de samengestelde beleidsdoelstelling (het nastreven van een adequate omvang van het gemeentefonds en het nastreven van een adequate verdeling van de middelen over de gemeenten) inzichtelijk gemaakt.

Tabel B2: Budgettaire gevolgen van beleid (x € 1 000)

	Stand ontwerp-begroting 2009 (1)	Mutatatie via NvW (2)	Mutaties 1ste suppletore begroting 2009 (3)	Stand 1ste suppletore begroting 2009 (4)=(1+2+3)	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012	Mutatie 2013
Verplichtingen	17 629 917	33 000	- 270 883	17 392 034	- 155 266	- 227 817	- 247 351	- 221 751
Uitgaven	17 421 178	33 000	16 944	17 471 122	- 155 266	- 227 817	- 247 351	- 221 751
<i>Apparaatsuitgaven</i>								
1. Kosten Financiële- verhoudingswet	2 091	0	1 000	3 091	0	0	0	0
2. Kosten Waarderingskamer	1 158	0	121	1 279	0	0	0	0
3. Budget A+O-fonds	5 887	0	0	5 887	0	0	0	0
4. Bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten	1 000	0	0	1 000	0	0	0	0
<i>Programma-uitgaven</i>								
1. Algemene uitkering c.a. en de aanvullende uitkeringen	15 833 208	33 000	- 189 691	15 676 517	- 309 466	- 303 678	- 297 485	- 271 971
2. Integratie-uitkeringen	1 564 334	0	50 313	1 614 647	40 797	43 796	44 343	50 220
3. Decentralisatie-uitkeringen	13 500	0	155 201	168 701	113 403	32 065	5 791	0
Ontvangsten:	17 421 178	33 000	16 944	17 471 122	- 155 266	- 227 817	- 247 351	- 221 751
<i>Apparaatsontvangsten</i>								
1. Terugontvangsten Waarderingskamer	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Programma-ontvangsten</i>								
1. Ontvangsten ex art. 4. Fwv	17 421 178	33 000	16 944	17 471 122	- 155 266	- 227 817	- 247 351	- 221 751

Toelichting

Mutaties 1ste suppletore begroting

Verplichtingen

In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de verplichtingen van het gemeentefonds, na Nota van Wijziging, voor het jaar 2009 met € 270 883 000 te verlagen en te brengen op € 17 392 034 000. De mutaties worden hieronder in tabel B3 opgesomd. De toelichting bij de mutaties die onderdeel vormen van het totaalbedrag dat in deze tabel is vermeld is reeds gegeven in § 1.

Tabel B3: Verplichtingenbedrag gemeentefonds 2009 (x € 1 000)

Stand verplichtingenbedrag vóór Nota van Wijziging	17 629 917
Nota van wijziging (Kamerstukken II 2008–2009, 31 700 B, nr. 5)	33 000
Stand verplichtingenbedrag na Nota van Wijziging	17 662 917
Mutaties nog niet opgenomen in een begrotingsstuk:	
Structurele doorwerking nacalculatie accres 2008	– 129 651
Bijstelling Accres 2009	– 354 522
Incidentele bijdrage 2009	90 000
Bijdrage WABO	22 000
WMO: Dure woningaanpassingen	12 000
WMO: Volledig Pakket Thuis	27 700
Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) algemene uitkering	– 2 750
Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek) integratie-uitkering	2 750
Overloop 2008/2009 kosten Financiële-verhoudingswet	1 000
Wijziging betalingsverloop algemene uitkering 2008	– 77 346
Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2008	– 45
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2008	619
Wijkactieplannen (Decentralisatie-uitkering)	58 500
Bewonersinitiatieven wijken G31 (Decentralisatie-uitkering)	9 300
Bewonersinitiatieven wijken G18 (Decentralisatie-uitkering)	15 000
Regeling taalcoaches G50 (Decentralisatie-uitkering)	2 529
Polarisatie en radicalisering (Decentralisatie-uitkering)	1 272
Pilot gemengde scholen (Decentralisatie-uitkering)	550
Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden (Decentralisatie-uitkering)	900
Correctie aanpak kindermishandeling (integratie-uitkering)	– 2 916
Correctie aanpak kindermishandeling (decentralisatie-uitkering)	2 916
Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel (integratie-uitkering)	– 1 087
Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel (decentralisatie-uitkering)	1 087
Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel (integratie-uitkering)	– 1 088
Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel (decentralisatie-uitkering)	1 088
Pilot VVE Groningen (integratie-uitkering)	– 1 600
Pilot VVE Groningen (decentralisatie-uitkering)	1 600
Pilot VVE Limburg en Drenthe (integratie-uitkering)	– 3 000
Pilot VVE Limburg en Drenthe (decentralisatie-uitkering)	3 000
Koplopers regeling homo emancipatiebeleid (integratie-uitkering)	– 440
Koplopers regeling homo emancipatiebeleid (decentralisatie-uitkering)	440
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 1e tranche (decentralisatie-uitkering)	4 700
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 2e tranche (decentralisatie-uitkering)	2 830
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 1e tranche (decentralisatie-uitkering)	3 750
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 2e tranche (decentralisatie-uitkering)	13 223
Sport en bewegen (decentralisatie-uitkering)	7 764
Kosten Waarderingskamer	121
Kosten Waarderingskamer uit de Algemene uitkering	– 121
Financiering ontwikkeling mGBA en ORRA	– 4 800
Stimulering lokaal klimaatbeleid (SLOK) (decentralisatie-uitkering)	13 095
Financiering basisregistratie topografie	– 810
Financiering exploitatiekosten C2000 (Brandweertaak)	– 7 300
Uitname t.b.v. Digitaal Klantdossier fase II	– 2 623
Bijdrage Haagse proeftuin excellentie	250
Regeling taalcoaches overig (decentralisatie-uitkering)	3 060
Aanpassing vergoeding gemeente Den Haag, bureau vestigingsregister	– 500
Pilots kinderopvang en inburgering	355
Gezinsmanagers Gouda (decentralisatie-uitkering)	300
Correctie op toevoeging Dijkstal II	– 9 700
Uitvoeringskosten inburgering (integratie-uitkering)	23 830
Innovatietrajecten: Deltaplan inburgering (decentralisatie-uitkering)	1 887
Totaal nieuwe mutaties:	– 270 883
Stand verplichtingenbedrag bij 1e suppletore begroting 2008	17 392 034
<i>Waarvan verplichtingenbedrag kosten Financiële-verhoudingswet</i>	3 091
<i>Waarvan verplichtingenbedrag kosten waarderingskamer</i>	1 279
<i>Waarvan verplichtingenbedrag budget A+O-fonds</i>	5 887
<i>Waarvan bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	1 000
<i>Waarvan verplichtingenbedrag algemene uitkering</i>	15 597 429
<i>Waarvan verplichtingenbedrag integratie-uitkeringen</i>	1 614 647
<i>Waarvan verplichtingenbedrag decentralisatie-uitkeringen</i>	168 701

Het verplichtingenbedrag voor de algemene uitkeringen c.a., zoals opgenomen in artikel 3 van dit wetsvoorstel, is € 15 597 429 000. Dit bedrag is het verschil tussen het verplichtingenbedrag gemeentefonds van € 17 392 034 000 en de som van de verplichtingenbedragen voor de Integratie-uitkeringen van € 1 614 647 000, de decentralisatie-uitkeringen van € 168 701 000 en de apparaatskosten van € 11 257 000.

Uitgaven

In dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de uitgaven van het gemeentefonds, na Nota van Wijziging voor het jaar 2009 met € 16 944 000 te verhogen en te brengen op € 17 471 122 000. Deze verhoging wordt hieronder in tabel B4 toegelicht. De mutaties die plaatsvinden met betrekking tot de verplichtingen zijn ook van toepassing op de uitgaven. Er zijn echter nog twee mutaties, die wel effect hebben op het uitgavenbedrag 2009, maar niet op het verplichtingenbedrag 2009. Het gaat om de uitkering behoeftzaamheidsreserve 2008/nacalculatie accres 2008 (€ 79 088 000) en het afschaffen van de behoeftzaamheidsreserve (€ 208 739 000).

Tabel B4: Uitgavenbedrag gemeentefonds 2009 (x € 1 000)

Stand uitgavenbedrag vóór Nota van Wijziging	17 421 178
Nota van wijziging (Kamerstukken II 2008–2009, 31 700 B, nr. 5)	33 000
Stand uitgavenbedrag na Nota van Wijziging	17 454 178
Mutaties nog niet opgenomen in een begrotingsstuk:	
Saldo mutaties in de verplichtingen (verplichtingen=uitgaven) (zie tabel B3)	– 270 883
Uitkering behoeftzaamheidsreserve 2008/nacalculatie accres 2008	79 088
Afschaffen Behoeftzaamheidsreserve	208 739
Totaal nieuwe mutaties:	16 944
Stand uitgavenbedrag bij 1ste suppletore begroting 2008	17 471 122
<i>Waarvan uitgavenbedrag kosten Financiële-verhoudingswet</i>	<i>3 091</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag kosten waarderingskamer</i>	<i>1 279</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag budget A+O-fonds</i>	<i>5 887</i>
<i>Waarvan bijdrage aan VNG inzake WOZ-kosten</i>	<i>1 000</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag algemene uitkering</i>	<i>15 676 517</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag integratie-uitkeringen</i>	<i>1 614 647</i>
<i>Waarvan uitgavenbedrag decentralisatie-uitkeringen</i>	<i>168 701</i>

Ontvangsten

Sinds de invoering van de Financiële-verhoudingswet zijn de uitgaven en de inkomsten op grond van artikel 4 van die wet over ieder uitkeringsjaar aan elkaar gelijk. Ten opzichte van de oorspronkelijke vastgestelde begroting van het gemeentefonds voor 2009 worden de ontvangsten, analoog aan de uitgaven, met € 16 944 000 verhoogd en gebracht op € 17 471 122 000.

3. Integratie-uitkeringen

Als een toevoeging aan de algemene uitkering van het gemeentefonds in één keer bezwaarlijk is vanwege de omvang van de herverdeeffecten wordt normaliter gesproken een integratie-uitkering toegepast. De integratie-uitkering voorziet dan in een geleidelijke overgang van specifieke uitkering of eigen inkomsten naar de algemene uitkering. In tabel B5 is een overzicht opgenomen van de integratie-uitkeringen.

Tabel B5: Overzicht integratie-uitkeringen gemeentefonds 2009 (x € 1 000)

Omschrijving	2009
Integratie-uitkering begroting 2009:	
Wmo	1 532 000
Amendement De Pater	25 000
WUW-middelen	19 416
Tijdelijke stimuleringsregeling intensivering en controle (TSIOC)	9 690
Regionale Platforms Fraudebestrijding	2 006
Subtotaal	1 588 112
Nog niet eerder opgenomen in een begroting:	
Wijziging betalingsverloop integratie-uitkeringen 2008	- 45
Correctie waterschapswegen (knelpunten verdeelproblematiek)	2 750
Uitvoeringskosten inburgering	23 830
Subtotaal	26 535
Totaal:	1 614 647

4. Decentralisatie-uitkeringen

Met het in 2008 van kracht worden van de wijziging Financiële-verhoudingswet (Fvw), bestaat binnen het gemeentefonds naast de algemene uitkering en de integratie-uitkering ook de decentralisatie-uitkering. Deze nieuwe uitkering is noodzakelijk om de kabinetsdoelstelling om het aantal specifieke uitkeringen te verminderen te realiseren. De verdeling van de decentralisatie-uitkering volgt evenmin als de integratie-uitkering de regels van de verdeling van de algemene uitkering van het gemeentefonds. Anders dan bij de integratie-uitkering, waar de termijn van overheveling naar de algemene uitkering van te voren vaststaat, ontbreekt bij de decentralisatie-uitkering een dergelijke termijn. Dat maakt de uitkering geschikt voor de overheveling van specifieke uitkeringen, ook als die termijn nog niet bekend is. Ook maakt het de uitkering geschikt voor middelen die slechts tijdelijk beschikbaar zijn. In de praktijk voorziet de decentralisatie-uitkering in een behoefte. Alleen al door zijn aankondiging heeft hij nieuwe specifieke uitkeringen voorkomen en zijn bestaande specifieke uitkeringen overgeheveld naar het gemeentefonds. Als gevolg van bovenstaande zijn een aantal in de ontwerpbegroting 2009 als integratie-uitkering aangeduide uitkeringen omgezet in decentralisatie-uitkeringen. In tabel B6 is een overzicht opgenomen van de decentralisatie-uitkeringen.

Tabel B6: Overzicht decentralisatie-uitkeringen gemeentefonds 2009 (x € 1 000)

Omschrijving	2009
Decentralisatie-uitkering begroting 2009:	
Beeldende kunst en vormgeving	13 500
Subtotaal	13 500
In begroting 2009 aangeduid als integratie-uitkering:	
Drank- en Horecawet (Pilot) BZK-deel	1 087
Drank- en Horecawet (Pilot) VWS-deel	1 088
Pilot VVE Groningen	1 600
Pilot VVE Limburg en Drenthe	3 000
Koplopers regeling homo emancipatiebeleid	440
Ondersteuning bibliotheken	5 791
Aanpak kindermishandeling (decentralisatie-uitkering)	2 916
Subtotaal	15 922
Nog niet eerder opgenomen in een begroting:	
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 1e tranche	4 700
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties OC&W-deel 2e tranche	2 830
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 1e tranche	3 750
Impuls Brede scholen Combinatiefuncties VWS-deel 2e tranche	13 223
Sport en bewegen	7 764
Stimulering lokaal klimaatbeleid (SLOK)	13 095
Wijkactieplannen	58 500
Bewonersinitiatieven wijken G31	9 300
Bewonersinitiatieven wijken G18	15 000
Regeling taalcoaches G50	2 529
Regeling taalcoaches overig	3 060
Polarisatie en radicalisering	1 272
Pilot gemengde scholen	550
Bevorderen maatschappelijke participatie vrouwen uit etnische minderheden	900
Wijziging betalingsverloop decentralisatie-uitkeringen 2008	619
Gezinsmanagers Gouda	300
Innovatietrajecten: Deltaplan inburgering	1 887
Subtotaal	139 279
Totaal:	168 701